

Z GALÉRIE TVORCOV

SPANNER SK

partnerschaftlich in die Zukunft

...firma, ktorá buduje nové hygienické štandardy

O potrebe inovácií v čase krízy, kedy nie je priestor na zdĺhavé analýzy či vyčkávanie, ako aj o dôležitosti prepájania podnikateľov s vysokými školami, sme sa rozprávali s Patrikom Lišaníkom, generálnym riaditeľom SPANNER SK, firmy, ktorá počas pandémie prišla s dvomi revolučnými zariadeniami dezinfekčnej brány a dezinfekčného stojana.

Prosím, predstavte nám začiatky technologického vývoja vo vašej spoločnosti.

Zákazníkom poskytujeme komplexné služby v oblasti výroby založenej na spracovaní plechov, zváraní, opracovaní, a tiež montáž komponentov ukončenú funkčným testom zariadenia. V rámci poskytovania služieb zastrešujeme tiež oblasť automatizácie a výroby jednocelových strojov a zariadení. Naši zákazníci spadajú do odvetví recyklácie, obnoviteľných zdrojov energie či filtračných systémov. Začiatky technologického vývoja sa spájajú najmä s úzkou spoluprácou s našimi dlhoročnými zákazníkmi prevažne z Nemecka.

Zamestnávame vysokokvalifikovaných zamestnancov a konštruktérov, ktorí vedia navrhnúť riešenia pre zákazníkov podľa ich požiadaviek a zadaní tak, aby boli funkčné a efektívne vyrobiteľné.

Samostatnosť a orientácia na výsledok je kľúčový faktor. Keďže sme sa stretli v minulosti s rôznymi prístupmi našich zákazníkov a často s obmedzeniami z ich strany, dostali sme sa do bodu, kde sme si povedali, že veď predsa my dokážeme navrhovať komplexné riešenia, ktoré fungujú, tak prečo nevyužiť skúsenosti na vlastný vývoj produktov.

V minulom roku sme si tak určili novú stratégiu a smerovanie spoločnosti s cieľom zamerať sa na výskum a vývoj inovatívnych zariadení. Získali sme **osvedčenie o spôsobilosti** vykonávať výskum a vývoj od Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

V prvom kroku prišla myšlienka na zariadenie z oblasti odpadového hospodárstva, ktorou sme sa začali zaoberať ešte v roku 2019. Situácia na Slovensku a vo svete sa s príchodom pandémie koronavírusu začiatkom roka 2020 výrazne zmenila a aj v nadväznosti na aktuálnosť sme sa rozhodli preorientovať aktivity na výskum a vývoj v oblasti dezinfekčných zariadení. Na trh sme priniesli dva vlastné inovatívne produkty: dezinfekčnú bránu Spanner SK a smart dezinfekčný stojan STELA. Oba produkty sú dielom šikovného tímu „spannerákov“, ktorí prišli nielen s nápadom, ale aj s kompletným návrhom a konštrukčným riešením, pričom zároveň realizujeme výrobu vo vlastných výrobných priestoroch v Považskej Bystrici.

Vaša firma je dôkazom toho, že Slovensko nie je len výrobnou halou a výskum, vývoj a inovácie sú nevyhnutnou súčasťou technologického rastu spoločnosti. Ako sa vám to podarilo?

Spoločnosť Spanner SK, k. s., je súčasťou úspešnej skupiny stredne veľkých spoločností združených v skupine Spanner Group s viac ako 60-ročnou tradíciou v strojárskom priemysle. Na Slovensku bola založená v roku 2005 ako dcérska spoločnosť nemeckej rodinnej firmy Otto Spanner GmbH.

V prvých rokoch pôsobenia na Slovensku sme sa úzko špecializovali na sériovú výrobu lisovaných dielcov do automotive, neskôr sme sa preorientovali na výrobu kotlov a iných dôležitých komponentov pre sesterské firmy zo skupiny Spanner Group.

Postupom času a po významných personálnych zmenách sme si uvedomovali, že ak sa chceme rozvíjať a rásť, musíme urobiť diverzifikáciu rizika a nájsť si vlastných obchodných partnerov, pre ktorých budeme poskytovať komplexné služby zákazkovej výroby.

Je podstatné poznamenať, že zákazková výroba je pre nás stále hlavným zdrojom tržieb, a vďaka tomu sme schopní financovať výskumno-vývojové aktivity z vlastných zdrojov.

Od založenia sme tak prešli výrazným vývojom a premenou do aktuálneho stavu. Investovali sme do technologického vybavenia, dôsledne sme vyberali kvalifikovaných ľudí na každú pozíciu a výsledkom boli myšlienky a nápady na vlastné produkty. Zakomponovali sme to do našej stratégie a plánov, vyčlenili sme si kapacity, zdroje a začali sme sa intenzívne venovať výskumno-vývojovým aktivitám. Bez šikovných kolegov by ale nič nevzniklo. Ako najväčšiu výzvu pre nasledujúce obdobia vnímame najmä obsadenie pozícií výskumnými pracovníkmi, ktorých je nedostatok v našom regióne, resp. sú plne vyťažení aktivitami v rámci technických univerzít. Naším cieľom je v priebehu dvoch rokov rozšíriť tím výskumných pracovníkov minimálne o päť kolegov.

Prosím, predstavte nám váš tím.

Začal by som kolegami dizajnérmí, ktorí sa chopili nápadu, nakreslili prvé návrhy na dezinfekčnú bránu, na základe ktorých vznikol prototyp. Ten následne testovali a upravovali do podoby, v akej je teraz v sériovej výrobe. Štandardne takýto proces trvá niekoľko mesiacov, im sa to podarilo v priebehu pár týždňov. Pri smart dezinfekčnom stojane bol proces prípravy podstatne prepracovanejší, využili sme skúsenosti z prvého projektu, konštruktéri spolupracovali pri návrhu riešenia s priemyselným dizajnérom, ktorý prepracoval všetky vizuálne a funkčné prvky.

Ďalším členom tímu je kolegyňa z marketingu, ktorá si v rámci podpory vzala na starosť spracovanie potrebnej dokumentácie, zabezpečenie certifikačného procesu a následne marketingové aktivity k obojm našim produktom.

Dôležitú úlohu majú kolegovia z výroby, ktorí zhmotnia výkresy na reálne produkty. Máme stabilne vyčlenený tím kolegov, ktorí pracujú na vlastných produktoch a ktorým operatívne pomáhajú ďalší kolegovia v závislosti od množstva objednávok.

Ja celý proces zastrešujem z pohľadu strategického riadenia, manažujem prácu našich obchodných zástupcov a sám sa aktívne tiež venujem obchodu. V prípade, ak sa vyskytnú akékoľvek problémy, preberám na seba úlohu krízového manažéra.

Venujme sa vášmu vynálezu dezinfekčnej brány a dezinfekčného stojana, za ktorý ste získali ocenenie za významný technický prínos v čase pandémie COVID-19. Privedla vás k tomuto technickému riešeniu pandémie alebo je to zhoda okolností?

Hlavným impulzom bola pandémia. Hľadali sme cestu, ako pomôcť firme fungovať aj počas krízového obdobia, a tiež pomôcť ostatným firmám a prevádzkam zabezpečiť hygienické opatrenia ako prevenciu. Každá kríza prináša príležitosti a v našej firme sme tento impulz vzali ako nakopnutie na urýchlenie procesov, ktoré sme plánovali už dlhšie.

Opíšte nám, v čom sú vaše technické riešenia iné a odlišujú sa od konkurencie.

Keď sme produkt priniesli na trh, na Slovensku a ani v EÚ nič podobné nebolo. Postupne sa však konkurencia samozrejme vytvorila, čo nás ešte viac motivovalo priniesť kvalitné a prepracované riešenie. Naše riešenia sú z odolných kvalitných materiálov a obsahujú priemyselné prvky stavané na vysokú záťaž. V prípade dezinfekčnej brány sme zabezpečili dezinfekciu povrchu tela a priamo do brány sme zakomponovali aj samostatnú dýzu na dezinfekciu rúk. Nanášanie dezinfekcie je plnoautomatické a optimalizované tak, aby šetrilo zdroje zákazníkov so zachovaním čo najväčšej efektivity dezinfekčného procesu.

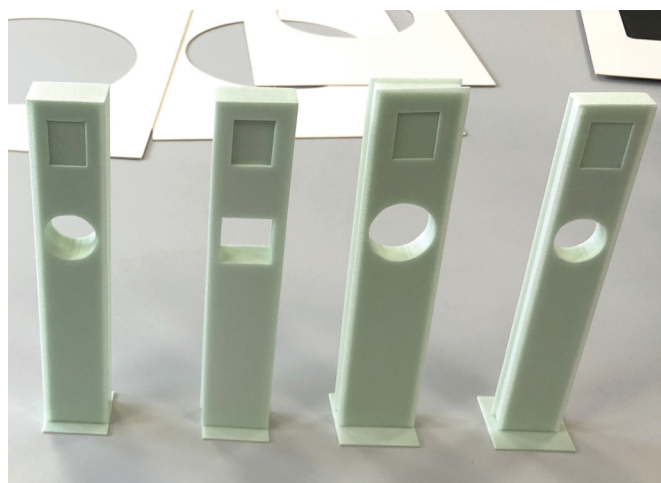
V prípade smart dezinfekčného stojana je to spojenie reklamnej a informačnej plochy s miestom na dezinfekciu rúk. Medzi jeho hlavné prínosy patrí jednoduché a cielečné zobrazovanie elektronických upozornení či oznamov hneď pri vstupe do prevádzky vďaka zabudovanému displeju, rýchle a jednoduché manažovanie obsahu, bezpečnosť pri manipulácii použitím antibakteriálneho a antivírusového nehorľavého dezinfekčného prostriedku, ktorý je ekologicky neškodný a šetrí ľudskú pokožku. Rovnako tak technické riešenie znižuje náklady na dezinfekciu vďaka veľkému zásobníku a spôsobu nanášania dezinfekcie v podobe jemnej dezinfekčnej hmly, čo zabezpečí až 30 000 dávok na jedno naplnenie. A samozrejme fakt, že ide o slovenský výrobok od návrhu až po výrobu.

Plánujete expandovať s týmto riešením do zahraničia?

Áno, aktuálne máme naše zariadenia v Česku, Nemecku, Taliansku či Francúzsku. Plánujeme sa zamerať predovšetkým na krajiny EÚ, nakoľko vždy pozeráme na väčšie trhy, ako je Slovensko.

Slúžia podľa vás technické inovácie na prekonanie krízy?

Áno, inovácie sú z môjho pohľadu dôležité v každom štádiu života firmy. Bez nich by firma, či strojárka, alebo akákoľvek iná, nemohla napredovať a rozvíjať sa, a to by znamenalo do budúcnosti jej koniec. Kríza možno naštartuje inovácie trochu rýchlejšie, pretože si uvedomíte, že musíte urobiť niečo hneď, v kratšom časovom období ako za bežných okolností. Nie je priestor na vyčkávanie a zdĺhavé analýzy. Je však mnoho ďalších faktorov, ktoré na to vplyvajú a opäť sa vrátim k ľuďom. Firmou sú predovšetkým ľudia, ktorí tvoria tieto inovácie a dávajú im reálnu podobu. Myšlienky a nápady sú jedna vec, druhá je ich zhmotnenie. Vo firme hovoríme, že nemáme problémy, len výzvy. Toho sa snažíme držať. Keď sa niečo nepodarí, je potrebné sa z toho poučiť a ísť ďalej.

Áké sú vaše plány do budúcnosti? Pracujete na vývoji nových technológií?

Aktuálne sa zaoberáme novými technológiami spadajúcimi do oblasti odpadového hospodárstva. Životné prostredie, téma recyklácie a obnoviteľných zdrojov je nám blízka, preto by sme sa radi sústredili na výskumno-vývojové aktivity práve v tejto oblasti. Udržateľnosť v týchto oblastiach je témou na niekoľko ďalších dekád a my chceme byť súčasťou tejto veľkej priemyselnej zmeny.

Výskum a inovácie sú hnacou silou ekonomiky. Ako však doceliť, aby sa na Slovensku viac inovovalo?

Každá inovácia je len nápadom v zásuvke, pokiaľ ju nedokážete úspešne umiestniť na trh. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že je veľmi náročné uvedomiť si na začiatku, aké úsilie a zdroje potrebujete na presadenia sa na zahraničnom trhu ako malá neznáma firma. Na druhej strane vďaka novým technológiam máte podstatne rýchlejší

dosah, životné cykly produktov sa skracujú, a preto je veľmi dôležité byť agilný. Áno, úskalím malých a stredných firiem je najmä vyčlenenie dostatočných kapacít, či už ľudských, alebo finančných.

V tejto oblasti je nesmierne dôležité lepšie prepojenie vysokých škôl s podnikateľmi a najmä výrazná zmena systému a zjednodušenie procesu získania zdrojov z fondov EÚ.

Pre malý alebo stredný podnik je to aktuálne veľmi náročné a častokrát to môže aj odradiť. Myslím si, že pokiaľ chceme budovať vzdelanostnú ekonomiku, pokiaľ chceme naozaj prinášať inovácie, najviac takýchto nápadov prichádza v malých a stredných podnikoch.

Tým nechcem povedať, že veľké podniky by mali byť vynechané z tohto systému, ale treba si uvedomiť, že v takýchto firmách sú rozhodnutia nastavované zo zahraničia a pri silnom zastúpení automotive firiem nevidím možnosť významnej inovácie, ktorá by Slovensku zabezpečila lepší imidž v zahraničí.

Stretli ste sa počas dlhoročnej praxe pri konkurencii s kopírovaním, resp. s napodobňovaním vašich riešení? Ako ste takúto situáciu riešili?

Čo sa týka nás, s každým partnerom, s ktorým spolupracujeme na vývoji, máme podpísanú zmluvu o mlčanlivosti, u nás sú tieto veci „sväté“.

Pokiaľ prídete s produktom, ktorý sa stane úspešným, je len otázka času, kedy sa vás niekto pokúsi napodobniť. V našom prípade dezinfekčných brán sa to taktiež stalo, aj keď v čase uvedenia na trh sme podali prihlášku úžitkového vzoru, ktorá by nás mala čiastočne chrániť. Je už na konaní konkurenčných firiem, do akej miery pokračujú v porušovaní našich práv priemyselného vlastníctva, no my využijeme všetky možnosti, aby práca nášho tímu nebola znehodnotená. V poslednom čase ste oznámili výborné správy o výraznom skrátení času pri získavaní patentov, čo veľmi pomôže ochrane priemyselného vlastníctva najmä vzhľadom na veľmi krátky životný cyklus produktov.

Dôležité je však povedať, že produkt alebo služba sa dá kopírovať, ale nedokážete kopírovať ľudí a firemnú kultúru spoločnosti, ktorá s inováciou prišla, a preto ste vždy pred svojou konkurenciou.

Podniky vlastníctvom PDV nielen generujú vyššie príjmy, ale ich zamestnanci aj viac zarábajú. To sú dôležité signály pre našu ekonomiku a spoločnosť. Stotožňujete sa s tvrdením, že duševné vlastníctvo generuje zisk?

Sme v začiatkoch, čo sa týka otázky duševného vlastníctva, preto zatiaľ z vlastnej skúsenosti neviem pove-

Predseda ÚPV SR Matúš Medvec začal v minulom roku navštevovať vybrané spoločnosti, ktoré prispeli svojimi vynálezmi v boji proti COVID - 19. Predseda úradu odovzdal riaditeľovi spoločnosti SPANNER SK Patrikovi Lišaníkovi ocenenie za významný technický prínos v čase pandémie.

dať, že to platí, ale vo všeobecnosti sa hodnota inovatívnej spoločnosti oceňuje aj na základe priemyselných práv, ktoré vlastní. Áno, aj zamestnanci sú lepšie ohodnotení, nakoľko firma pracuje s inými maržami, pokiaľ dodáva finálny vlastný výrobok v porovnaní so zákazkovou výrobou. Vytvára sa priestor na lepšie ohodnotenie, prípadne motiváciu zamestnanca v prípade finančného ohodnotenia na základe úspešnosti produktu.

Spracovala Mgr. Lucia Spišiaková, PhD. MBA

*Foto: archív Spanner SK, k. s.,
archív ÚPV SR*